

Áhugaverdar royndir byrja í Gøtu:

Fara at turka svartkjaft til hundafóður

Ætlanin er at fara undir at turka svartkjaft í Gøtu. Hetta verður so fyrsta roynd av sínum slag í Føroyum. Royndirnar verða gjørdar í samarbeiði millum Harenga og Fiskavirkid, umframt at landið stuðlar royndunum.

Afrat hesum kemur, at tær gomlu sildamaskinurnar, ið hava staðið stillar í fimm ár, nú skulu nýtast til at skera svartkjaftin, soleiðis at hann kann mælast til fars.

Eydnast hesar royndirnar verður arbeiði á Harenga og Fiskavirkinum alt árið. Hígartil hevur arbeiði bert verið frá mai til út í desember mánað. Hígartil hava bæði virkini samarbeiðt um at salta brosmu og turka longu.

Sosialurinn hevur júst vitjað í Gøtu.

Orð og myndir: Jan Müller

Hóast síðso bráðliga hvarv seinast í 70-árunum, og allar maskinurnar á sildavirkinum Harenga í Gøtu vórðu steðg-

aðar og fólk send til hús, so hava vonirnar um, at okkurt kortini skuldi spyrjast burtur úr virkinum, liva millum

gotufólk.

I dag — fimm ár aftaná, at sildaevintýrið endaði — hómost ein nýggja tíð í Gøtu. M.a. er tað svartkjafturin, sum nú kemur inn í myndina og kanska skal gera, at gamla sildavirkid Harenga, nú kann tendra tær mongu sildamaskinurnar aftur.

Harenga varð bygt í 1970. Gotufólk høvdu tað arbeiðið sild á keini síðani 1963. Virkið tók nu móti og arbeiðið sild til 1978. At nógv hevur verið at gera siggja vit á tølunum. Frá 2. des. til jola í 1977 tók Harenga t.d. móti 1800 tonsnum av sild. Men so hvarv hon.

Brosma og longa

Tey fylgjandi trý árin var litið og einki arbeiði á Harenga. Men í 1981 fór virkið so í gongd aftur. Tað fór at taka móti brosmu og

Inni á Fiskavirkinum í Gøtu. Oddfríður Gregersen visir okkum, hvussu teir turka longu. Nú verður so farið undir at turka svartkjaft eisini.

longu, sum kom við bili frá Nyki á Toftum. Nakrar gamlar flakmaskinur vórðu keyptar úr Tysklandi, og sildamaskinurnar vórðu fyrilbils settar til viks.

Arbeitt hevur verið frá mai til út í móti jolitiðum. Hetta kemst av, at longu- og brosmutiðin er bert hesa árs-tíðina. Hinar mánaðirnar hevur virkið so liggið stilt. Á Harenga hava tey skorið fiskin. Brosman er saltað og seld til Italia. Longan verður turkað á Fiskavirkinum í Syðrugøtu og verður seld til Svøríkis.

I 1981 tók virkið móti 400 tonsnum av fiski, og í ár hevur virkið fingið 1130 tons. Umframt fiskin frá Nyki hevur Olavur Hviti avreitt í Gøtu. Nu brosmu- og longutiðin er av, er hesin báturin á laka-veiðu.

Tað er sjálvandi at fegnast yvir, at arbeiði er aftur á fiskavirkjunum í Gøtu, Harenga í Norðagøtu og Fiskavirkinum í Syðrugøtu. Men tað er so bert ein part av arinum.

Arbeiði alt árið

Nú er so vend við at koma í aftur. Gotufólk arbeiða við ætlanum um at hava stóðugt fiskaarbeiði alt árið. Ein teirra, sum hevur verið uppi í fiskaarbeiði í Gøtu ell hesi árin, og sum nú er ein av undangongumunum at fáa fiskivinnuna uppafur á fótur har á plássinum er Oddfríður

Gregersen, bygdaráðsformaður.

Tíðindablaðið Sosialurinn vitjaði á Harenga og á Fiskavirkinum nu um dagarnar og tosaðu vit við Oddfríð og synirnar Pall og Atla, sum eru uppi í arbeiðinum og so við Per Gregersen, fyrrverandi skipara og nú fiskaalara.

Oddfríður sigur, at teir í lötuni arbeiða við ætlanum at taka móti svartkjafti. Talan er í fyrstu at lögum um royndir at gera fars og at turka svartkjaftin.

Tað krevjast ikki tær stóru lögurnar fyri at fara undir at arbeiða svartkjaft í Gøtu. Virkini og maskinurnar eru jú har. Tað visir seg, at gomlu sildamaskinurnar eru væl egnuðar at skera svartkjaftin við. Ta er so talan um at bruka svartkjaftin sum fars og ikki sum flak. Harenga eigur sum er 7 sildamaskinur, sum allar nú kunnu takast í brúk aftur, eftir at hava staðið óbrúktar í fimm ár.

Teir hava gjørt nakrar faar royndir við at skera svartkjaftin við sildamaskinunum. Tær visa seg at skera væl. I dag kostar annars ein slik maskina til at skera svartkjaft við einar 400.000 kr., so tað er lætt at skilja, at gomlu maskinurnar nú koma væl við.

Byrja í januar

Oddfríður sigur viðari, at teir fara undir nýggju ætlaninar í

januar mánað. Hetta er jú tann tíðin, tá nógvur og goður svartkjaftur fæst. Hetta vita vit m.a. frá fiskiskapinum hjá Gullfinni teir tryggjar fyrstu mánaðirnar í fjór.

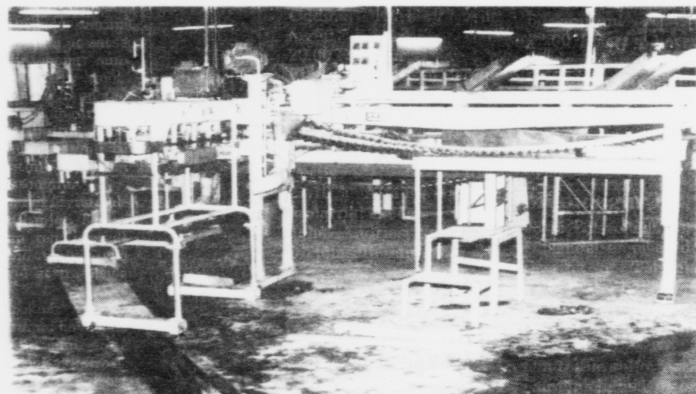
Ætlanin er í byrjanini at taka móti fiski frá Gullfinni, sum avreiðir til Bakkafrost. Tá tann goði fiskiskapurin er í jan.-febr. og mars er einki til hindurs fyri, at Gullfinnur kann fiska til tvey virki.

Uppá fyrispurning um hvussu marknaðurin er fyri fars og turkaðum svartkjafti, sigur Oddfríður, at farsmarknaðurin er goður og gerst stóðugt betri. Viðvíkingandi teirri turkaðu vøruni atla teir í byrjanini at satsa uppá at selja hana sum hundafóður. Her eru goðir møguleikar. Seinni kann tað so verða ein spurningur, um turkaður svartkjaftur kann seljast til matna eitt nu til Nigeria. I lötuni er hesin marknaðurin stongdur.

Slogvið atla teir í fyrstu at lögum at gera til mjøl. Tað er enn óvist, um teir fara at arbeiða slogvið sjálvir ella lata øðrum tað at framleiða til mjøl.

Oddfríður roknar við, at teir í Gøtu tí kunnu hava eina framleiðsluorku, sum er á hædd við ta hjá Bakkafrost. Ætlanin er at Bakkafrost skal taka móti umleið 10.000 tonsnum av svartkjafti um árið.

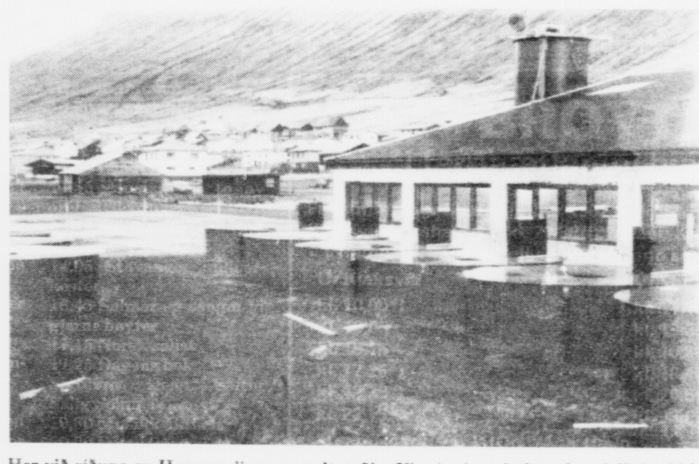
Fer tað at eydnast við

Tær gomlu sildamaskinurnar á Harenga koma væl við nú. Tær visa seg at vera sera væl egnuðar at skera svartkjaft við. Hetta ger, at einki pláss í landinum kann so lætt og biliga fara undir at arbeiða svartkjaft sum Gøta

Atli Gregersen uttanfyri Harenga. Aftanfyri standa korini við laksayngli í

Her við síðuna av Harenga liggur smoltstöðin. Vit siggja nakað av framleiðsluni hjá Fiskavirkinum klar til útflutnings